

Styresak nr. 35/10

Kreftkirurgi ved Nordlandssykehuset HF

Saksbehandler:
Eivind Solheim

Saksnr.:
2010/1292

Dato:
01.07.2010

Dokumenter i saken :

Trykt vedlegg:

- Pressemelding 28.06.2010
- Pressemelding 29.06.2010
- Gjennomgang av sentrale datoer og hendelser i saken

Ikke trykt vedlegg:

Saksbehandlers kommentar :

I denne saken orienteres styret om kreftkirurgi foretatt ved Nordlandssykehuset i strid med interne retningslinjer for funksjonsfordeling i Helse Nord som ble vedtatt fra og med 2004. Direktøren valgt å fratse sin stilling og det er i den forbindelse sendt ut følgende pressemelding:

”Administrerende direktør i Nordlandssykehuset HF fratrer sin stilling

For å bidra til å gjenopprette tilliten til Nordlandssykehuset HF, har jeg meddelt styrets leder at jeg ønsker å tre ut av stilling som administrerende direktør for Nordlandssykehuset HF. Beslutningen er truffet etter en samlet vurdering av de opplysninger som er fremkommet i forbindelse med en tilsynssak, og forhold knyttet til denne, som vedrører brudd på vedtatt funksjonsfordeling i Helse Nord.

Jeg konstaterer at mine utsagn om kjennskap til brudd på funksjonsfordelingen ikke samsvarer med den mulighet jeg har hatt til å avdekke relevante forhold på et tidligere tidspunkt. Evne til å oppfange informasjon på tidligst mulige tidspunkt, er avgjørende for direktørens evne til handling. Det står sentralt som grunnlag for mitt ansvar for å informere styret om forhold av betydning for styrets evne til å ivareta sine ansvarsoppgaver.

Jeg vil beklage den belastning dette har påført alle de som er berørt; pasienter, pårørende, ansatte, styre og ledelse.

Jeg har som direktør hatt åpen tilgang på dialog med styrets leder og har gjennom dette gitt styreleder informasjon som i ettertid ikke er i samsvar med kravet til tidsmessig og dekkende informasjon. Jeg finner dette å være til stor skade for vårt nødvendige tillitsforhold.

I den situasjon som er oppstått, er det avgjørende at det gjenskapes tillit. Tillit er knyttet til ledelse, og ny tillit må knyttes til ny leder. Jeg har stor tro på Nordlandssykehusets mange ansatte og den

samlede evne til å drive videre et målrettet arbeid for utvikling av et spesialisthelsetjenestetilbud til beste for nordlandspasienten.

Jeg takker ansatte og ledere på alle nivå for godt samarbeid gjennom mange år.

Bodø, 1. juli 2010

Eivind Solheim”

Med bakgrunn i at direktøren har valgt å fratrukke sin stilling er det ikke laget innstilling til vedtak. Dette vil bli ivarettatt av styreleder.

Styret for Helse Nord har behandlet problemstillingen i sak 82/2010 og fattet følgende vedtak:

- 1. Adm. direktørs informasjon ad. kreftkirurgien ved Nordlandssykehuset HF tas til orientering.*
- 2. Styret ber adm. direktør kvalitetssikre at vedtatt funksjonsfordeling etterleves.*
- 3. Styret ber adm. direktør iverksette nye tiltak som sikrer at avvik i funksjonsfordelingen identifiseres og håndteres raskt i tråd med Helse Nords retningslinjer.*
- 4. Styret ber adm. direktør om å iverksette foretaksovergripende tiltak for å bygge opp og styrke tilliten til spesialisthelsetjenesten i regionen.*
- 5. Styret ber styret i Nordlandssykehuset HF i samarbeid med Helse Nord RHF om å iverksette ekstern revisjon av internkontrollsystemet i Nordlandssykehuset HF.*
- 6. Styret ber innstendig om at Helsetilsynet prioriterer denne saken som var meldt inn til Helsetilsynet, den 18. august 2009.*
- 7. Alvorlige hendelser skal umiddelbart meddeles styrene i helseforetakene og Helse Nord RHF. Dette vedtakspunktet videreføres til helseforetakene i foretaksmøte, den 6. juli 2010.*

Saken omhandler 16 pasienter, hvorav 3 tilfelle i perioden 2004-2006.

Saken opplyses overfor styret gjennom følgende dokumenter som er vedlagt:

1. Pressemelding 28.06.2010
2. Pressemelding 29.06.2010
3. Gjennomgang av sentrale datoer i saken

I tillegg vil det bli gitt en muntlig orientering i møtet.

Tilråding :

Avstemming :

Vedtak :

Presse/media

Deres ref.:

Vår ref.:
2008/1035/ANG

Dato:
28.06.2010

PRESSEMELDING

Nordlandssykehuset vil gjenoppbygge tilliten

Nordlandssykehuset Bodø tar i dag kontakt med alle de 13 pasientene som er operert utenfor retningslinjene for funksjonsfordeling i Helse Nord.

- I denne saken vil vi gjøre alt vi kan for å ivareta pasientene. Derfor tilbyr vi den enkelte pasient en full gjennomgang av sitt sykdomsforløp, sier direktør Eivind Solheim. - Vi vil også tilby gjennomgang ved annet sykehus, slik at pasientene kan sikres en «second opinion» hos annen spesialist dersom pasienten ønsker dette.

Nordlandssykehuset presiserer at denne typen operasjoner ikke lenger utføres ved sykehuset, og at Helse Nords retningslinjer følges.

Det er også besluttet at klinikkssjef ved kirurgisk og ortopedisk klinikk fratrer sin stilling som klinikkssjef i dag. Beslutningen er tatt i dialog med direktør Eivind Solheim. Ny klinikkssjef er konstituert fra dags dato.

Kirurgen, som fortsatt er ansatt ved Nordlandssykehuset, har fått endret tjeneste og har ikke lenger pasientkontakt. I påvente av helsetilsynets konklusjoner, videreføres hans ansettelsesforhold med administrative oppgaver.

- Disse beslutningene er et uttrykk for at vi tar denne saken på største alvor og gjør det vi kan for å gjenopprette tilliten til Nordlandssykehuset, sier Solheim. - Hva som vil skje med min stilling, er det opp til styret i Nordlandssykehuset å avgjøre, sier han.

- Vi håper at Helsetilsynet gir denne saken høyeste prioritet og kommer med en snarlig konklusjon. En konklusjon fra Helsetilsynet vil være viktig for en løsning i saken, sier Solheim.

Kontakt for mer informasjon:

Direktør i Nordlandssykehuset, Eivind Solheim, mob. 91706663
Informasjonssjef Randi Angelsen, mob 90745628

Presse/Media

Deres ref.:

Vår ref.:
2008/1035/ANG

Dato:
29.06.2010

Nordlandssykehuset har kontaktet kirurgi-pasientene

Nordlandssykehuset kontaktet i går, mandag 28. juni, alle pasientene som står på listen over operasjoner som ikke skulle vært utført ved sykehuset.

Tilbakemeldingene fra pasientene er ulike.

- Ni sier de er fornøyd med behandlingen. Tre av disse ønsker en gjennomgang av sitt sykdomsforløp og kommer til samtale i løpet av uken. De øvrige ønsker ikke det.
- Fire er misfornøyd. To av disse ønsker samtale. Den tredje vil ha betenkningstid. En fjerde pasient har klaget til Norsk pasientskadeerstatning, men fått avslag. Denne ønsker ikke videre oppfølging fra Nordlandssykehuset.
- To har hatt plager etter operasjon, som gjør at de ønsker en gjennomgang av dette.
- En er senere død, men ikke som konsekvens av inngrepet.

En komplikasjonsfrekvens ved denne typen inngrep er rundt 10-30 prosent er ikke uvanlig.

- Vi er glad for at vi fikk kontakt med alle i går. Det er også godt å høre at mange er fornøyd med behandlingen og ikke har hatt komplikasjoner, sier direktør Eivind Solheim. - Vi skal nå følge godt opp alle de som kommer til samtale og gi all den hjelp vi kan videre til de som ønsker det.

Direktør i Nordlandssykehuset presiserer at han ikke var kjent med at det var foretatt operasjoner i strid med funksjonsfordelingen i Helse Nord før etter at Lillian Olsen ble operert i juli 2009. Seksjonsoverlege for gastrokirurgi ble da umiddelbart tatt ut av operativ virksomhet.

Først i juni i år, ble det kjent for direktør at det var foretatt tidligere operasjoner i strid med funksjonsfordelingen. Denne informasjon var holdt tilbake for direktør. Den direkte konsekvens av dette er at klinikkjef hans Torbjørn Rydningen fratradte sin stilling i går.

Etter Lillian Olsen operasjon, er det foretatt to operasjoner, som etter funksjonsfordelingen, skulle vært gjennomført på UNN. En i november 2009 og en i februar 2010. I samråd og i samarbeid med UNN ble disse operasjonene foretatt i Nordlandssykehuset, og er slik ikke å anse som brudd på funksjonsfordelingen.

Postadresse:
Nordlandssykehuset HF
8092 Bodo
Kontonr:
.....

Besøksadr.:
Prinsensgate 164, Bodo
Org.nr
.....

Telefon: 755 34000
Internett: www.nordlandssykehuset.no
.....

Saksbehandler
Randi Angelsen
Dir.tlf 75534730

- Vi har fortløpende handlet på den kunnskap vi har hatt. Vi har et kvalitetssystem basert på at uventede hendelser eller komplikasjoner skal meldes som avvik, sier Solheim. I enkelte tilfeller er avvikene av en slik karakter at de skal oversendes Helsetilsynet. Bevisste brudd vil det kunne ta tid å oppfatte. Kvalitetssystemet er helt avhengig av at rutinen følges lokalt.

Nordlandssykehuset har ikke registrert noen avlyste operasjoner fremover som følge av saken i media.

Kontakt for mer informasjon:

Direktør i Nordlandssykehuset, Eivind Solheim, mob. 91706663
Informasjonssjef Randi Angelsen, mob 90745628

Gjennomgang av sentrale datoer og hendelser i kirurgi-saken

1. Lillian Olsen opereres første gang 29. juni 2009. Reoperert 6. juli 2009.
2. Komplikasjoner oppstår og direktør blir gjort kjent med dette. Det konkluderes med at dette er et alvorlig avvik og i strid med funksjonsfordeling i Helse Nord.
3. Etter dato for Lillian Olsens operasjon, er det ikke gjennomført lignende operasjoner i strid med funksjonsfordelingen.
4. Det blir skrevet avviksmelding den 20. august 2009 ved Kirurgisk avdeling og melding sendt til Helsetilsynet fra Nordlandssykehuset den 9. november 2009.
5. På bakgrunn i mistanke om økt komplikasjonsfrekvens ved seksjonen, blir seksjonsoverlege gastrokirurgi, i august 2009 tatt ut av operativ virksomhet og satt til en gjennomgang av den operative virksomheten i seksjonen.
6. Seksjonsoverlegen skriver en redegjørelse over seksjonens operative virksomhet. Denne er ferdig i november 2009. Direktøren er kjent med, og støtter, dette tiltaket.
7. Redegjørelsen og det bakenforliggende materiale oversendes overlege Anders Tøttrup, Århus sykehus, Danmark for en second opinion. Rapporten bestilles og mottas av klinikkledelsen i kirurgisk avdeling. Overlege Tøttrup kommer med kritiske merknader knyttet til komplikasjonsraten ved gastrokirurgisk seksjon og sier den særlig for to av seksjonsoverlegen og en overlegene del er for høy. Tøttrup kommer med anbefaling om ytterligere spesialisering i legestaben og at disse to sin operative virksomhet bør avgrenses. Oppfølging av rapporten skjer på et klinikkinternt, faglig grunnlag.
8. Med grunnlag i den klinikkinterne oppfølgingen, blir det konkludert med at det ikke er faglig grunnlag for å ta kirurgene ut av tjeneste. De fortsetter sin operative virksomhet innenfor de anbefalte rammer.
9. Seksjonsoverlegen sier opp sin stilling i Nordlandssykehuset 25.02.10.
10. Det foreligger en korrespondanse mellom Helsetilsynet og Nordlandssykehuset knyttet til tilsynssaken opprettet på bakgrunn av saken til Lillian Olsen.
11. 1.9.2009 ber Helsetilsynet i Nordland Nordlandssykehuset redegjøre for hvordan beslutningen om å operere Lillian Olsen ble tatt. Helsetilsynet ber i brevet om svar fra direktøren. Svar er avgitt av klinikkisjef i brev direkte til Helsetilsynet datert 16. september 2009. Brevet er ikke kjent for direktøren, men det fremgår av brevet at det er utført 16 operasjoner for pancreaslidelser i Nordlandssykehuset. Direktøren burde sørget for at brevet ble forelagt ham for undertegning før oversendelse til Helsetilsynet.
12. Direktøren må konstatere at det på dette tidspunkt, 16.9.2009, hadde vært mulig å avdekke at det forelå avvik i forhold til funksjonsfordelingen ut over et enkelttilfelle. For ordens skyld presiseres at det ikke foreligger brudd på funksjonsfordelingen etter Lillian Olsens operasjon 6.7.2009.
13. Helsetilsynet i Nordland innhentet en sakkyndiguttalelse som er datert 1.3.2010.

14. Helsetilsynet har oversendt denne til Nordlandssykehuset og er besvart i brev parafert av klikksjef og signert av direktør 26. mars 2010. I dette brevet er det opplyst at det antall på 16 pancreasinngrep som ble rapportert i klinikksjefens brev til Helsetilsynet i Nordland, jfr pkt 11, ikke er korrekt og at det korrekte tall er 4 i løpet av 6 måneder (3 pancreatitt og 1 ca pancreas). I brevet beklages at funksjonsfordelingen i disse tilfellene ikke er fulgt. Det er ellers redegjort for ansvarsforhold i klinikken og avgitt punktvis kommentarer til sakkyndiguttalelsen. På dette tidspunkt er direktøren således kjent med at det foreligger mer enn ett tilfelle.
15. 15.4.2010 oversendes tilsynssaken vedrørende Lillian Olsen fra Helsetilsynet i Nordland til Helsetilsynet sentralt.
16. Helsetilsynet ber i brev til Nordlandssykehuset datert 25.5.2010 om en fullstendig gjennomgang av alle operasjoner som er gjennomført ved Nordlandssykehuset i strid med føringer fra Helse Nord.
17. Kirurgisk ortopedisk klinikk leverer denne oversikten til direktør den 18. juni 2010. Det er da klart for direktør at det er foretatt flere operasjoner utenfor funksjonsområdet til Nordlandssykehuset ut over de fire som fremgår av brev av 26.3.2010, jfr punkt 14. De første datert 23.05.05, 08.07.04 og 24.05.06. Samtlige senere fra 23.01.09 til 03.02.10. Alle disse er utført enten av seksjonsoverlege eller overlege.
18. I samme brev fremgår det at direktør og klinikksjef ikke kjente til at den aktuelle pasienten skulle opereres. Direktøren står fast på at han ikke har, eller skal ha kunnskap om enkeltheter i operasjonsprogrammet. Klinikksjef fastholder at han ikke kjente til at aktuell pasient var satt opp på operasjonsprogrammet 29. juni 2009.
19. Rydningen trekker seg som klinikksjef 27.juni.2010. Dette skjer etter oppfølgende samtaler med direktøren der klinikksjefen erkjenner at han har godkjent den virksomheten som representerer brudd på funksjonsfordelingen.
20. 1.juli fratrer direktøren
21. 2. juli 2010 orienteres styret.

Bodø 1.07.2010